

Erzincan Mebusu Behçet Kemal Çağlar'ın, bazı ay adlarının değiştirilmesi hakkında kanun teklifi ve Teşkilâtı Esasiye Encümeni mazbatası (2/55)

2 . I . 1945

Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Yabancılıkları göze çarpan ay adlarımızdan dördünün değiştirilmesi hakkında hazırladığım kanun tasarısını gerekçesiyle birlikte ilişik olarak sunar ve gerekli işlemin yapılmasını saygılarımla rica ederim.

Erzincan Mebusu
B. K. Çağlar

Gerekçe

Devlet ve kanun dilinin, gittikçe konuşma diline yaklaşan yazı dilinden daha karışık, daha anlaşılmaz ve geri kalmasını önlemek, resmî dilin de her gün hepimiz tarafından kullanılan yazı dilindeki öz Türkçe akımına ayak uydurmasını sağlamak için kanun tâbirlerine, hukuk terimlerine yeni öz türkçe karşılıklar bulunmaya çalışıldığı bu zamanda; en çok kullandığımız kelimelerden olan ay adlarımızı ele alırsak onlardan yabancılıkları ilk bakışta terkipli halleriyle göze çarpan teşrinievvel, teşrinisani, kânunuevvel ve kânunusani kelimelerini değiştirmek, bu ay adlarımıza da öz türkçe, tek kelimeli karşılıklar bulmak zarureti kendini gösterir.

Anadolunun bir çok yerlerinde Teşrinievvel Ekim ayı denmektedir. Memleketimizin hemen her yerinde Teşrinievvel Ekim ayıdır. Teşrinisaniye de halk dilinde Kasım denmektedir. Kasımın taksimden gelen bir Arapça söz olduğu zannı halk diliincelemelerinden sonra ortadan kalkmıştır. Kânunuevvel iki yılı bir birinden ayıran ay olmak itibarıyla Aralık adını alırsa ilk bakışta anlaşılabilir olacaktır. Zaten halk dilinde, iki bayramı iki mevsimi bir birinden ayıran aylara Aralık dendiği olmuştur. Ocak en soğuk kış ayının adı olmakta ve Kânun kelimesinin Türkçe karşılığı bulunmaktadır.

Teşkilâtı Esasiye Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Teşkilâtı Es. Encümeni

Esas No. 2/55

Karar No. 2

6 . I . 1945

Yüksek Reisliğe

Yabancılıkları göze çarpan ay adlarından dördünün değiştirilmesi hakkında Erzincan Mebusu Behçet Kemal Çağlar tarafından sunulan dileğe ile buna bağlı olan gerekçe ve kanun tasarısı encümenimize verilmekle konuşuldu.

Dilimizdeki yabancı kelimelerin Türkçeleştirilmesine hız verildiği ve hele hukuk ve kanun dilimizin de bu bakımdan olgunlaşması için ana yamızda bulunan yabancı kelime ve terimlerin yerlerini öz Türkçemize bırakılması başarmak üzere olduğu bir sırada yazı ve konuşma dilimizde ve bütün resmi ve özel işlerimizde en çok kullanılan ve söylenmesinde ve yazılmasında belirgin bir ağırlık ve güçlük bulunan Teşrinievvel, Teşrinisani, Kânunuevvel ve Kânunusani ayları adlarının bu durumda bırakılmasını encümenimiz de yerinde görmemiştir.

Bundan dolayı gerekçede de gösterildiği üzere yurdumuzun bir çok yerlerinde ekim çağına raslıyan Teşrinievvel Ekim ayı ve halk dilinde ötedenberi bir yıl çağ olarak söylenmekte

olan Kasım başlangıcının bulunduğu Teşrinisaniye Kasım ayı ve eski yıl ile yeni yıl arasında olmasından dolayı Kânunuevvel Aralık ayı ve kışın en soğuk ayı olan Kânunusaniye de Ocak ayı denilmesi encümenimizce de uygun görülmüştür.

Buna dair hazırlanan kanun tasarısı Kamutayın onamasına arz edilmek üzere ek olarak sunulmuştur.

Teşkilâtı Es. En. R.	M. M.	Kâtip
Ankara	İstanbul	Tokad
M. Ökmen	Ziya Karamursal	R. Erişken
Bursa	Çorum	Gümüşane
Dr. R. Güran	M. Cantekin	H. F. Ataç
İstanbul	İstanbul	Kütahya
Dr. H. Diker	K. Karabekir	Muhlis Erkmen
Mardin	Muğla	Samsun
H. Menemencioğlu	İ. Çalışlar	H. Çakır
Samsun		
F. Engin		

ERZİNCAN MEBUSU BEHÇET KEMAL ÇAĞLAR'IN TEKLİFİ

Bazı ay adlarının değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Teşrinievvel Ekim, Teşrinisaniye Kasım, Kânunuevvel Aralık ve Kânunusaniye de Ocak adları verilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun yayım tarihinden yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütecektir.

TEŞKİLÂTI ESASİYE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Bazı ay adlarının değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Teşrinievvel ayı Ekim, Teşrinisani ayı Kasım, Kânunuevvel ayı Aralık, ve Kânunusani ayı da Ocak olarak değiştirilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun Yayım tarihinden yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunun Bakanlar Kurulu yürütür.